

Gene Edwards

Listy devastovanému křesťanovi

Gene Edwards

Listy devastovanému křesťanovi

Přeloženo z anglického originálu:

Letters to a Devastated Christian Tyndale House Publishers, Inc. Wheaton, Illinois, U.S.A. ©
1984,1992 Gene Edwards

Translation © 1997 František Pala, Jan Žák

Pro přátele podruhé vysázel a vytiskl Chval Dubánek v říjnu 1997

Poznámka autora

Použije-li někdo těchto listů k tomu, aby nějakému hnutí či skupině způsobil újmu, stane se tak přes můj protest. V životě jsem viděl nejednoho pěkného Saula, který naháněl hrůzu, ale také nejednoho Absolona, který si s ním v ničem nezadal. Není skupiny ani hnutí ani prostinkého domácího shromáždění, proti nimž by nebylo možno použít Příběhu tří králů a těchto listů. Kdyby tato dvě dílka byla napsána hebrejsky, bylo by je možno použít proti Simonu Petrovi před 2 000 lety. Nebo proti Pavlovi. Mám problémy s lidmi, kteří takovýmto způsobem zneužívají slov jiných. Chovám hlubokou nedůvěru vůči každému, ať je to kdokoli, kdo v jakémkoli hnutí rozsévá nesvár. Tečka. Bez ohledu na to, jak barbarská mu daná věc může jevit.

I.

Drahý Kene,

ptal ses mne, co vím o „učednictví“, „autoritářství“, „pastorismu“ a „supervládě starších“. *

Nuže, mohl bych Ti odpovědět přesně, aniž bych věděl cokoli o jakémkoliv autoritářském hnutí, které vzniklo za posledních 200 let. Základní charakteristické rysy tu jsou od nejranějších dob církve; zdá se, že autoritářský útlak je člověku přímo vrozen. Jsem si jist, že právě tak jako tomu bylo v minulosti, budou se jistá autoritářská hnutí objevovat v budoucích generacích vždy znovu a znovu. A neváhám dodat, že tu bude vždy dostatek následovníků.

Římané měli ve zvyku sevřít pěst a přiložit ji na srdce, aby tak vyjádřili něco jako „Pro Řím“. Znamenalo to: „Je tu cosi, čeho jsme součástí, co je větší než my, a to musí být za každou cenu na prvním místě.“ Tato myšlenka převládla natolik, že nikdo nepochyboval, že tu cosi je... třebaže hlasování by ukázalo, že to vlastně nikdo neví.

Tento římský myšlenkový rámec zdělila, přijala a začala pěstovat a šířit římskokatolická církev. Každý člověk v Evropě žil v prostředí, které každým coulem vyjadřovalo: „Poddej se, buď věrný matce církvi.“

Na jakém základě? Na žádném jiném než na tom, že jestliže jsi žil a dýchal v Evropě, pak tvou nezpochybnitelnou matkou byla církev.

Hnutí, která následovala, si osvojila stejný postoj. Některá vědomě, jiná neuvědoměle. Některá byla sekulární, jiná náboženská. My, kteří se pohybujeme v náboženské aréně, jsme nejnáchylnější, neboť jaksi přijímáme ideu, že toto vše zahrnující cosi, do něhož jsme zahrnuti, je snad od Boha... snad je to jeho hlavní cíl... a poněvadž ho milujeme, ze srdce si přejeme líbit se mu; a když podle tohoto čehosi nepůjdeme, můžeme se mu znelíbit.

A je tu ještě jeden důvod! My, padlá stvoření, si rádi myslíme: „My jsme ti praví!“ Já jsem v tom pravém hnutí.“

Charakteristické rysy autoritářských křesťanských hnutí tu byly dávno před naším stoletím. Podívejme se na některé důrazy, jež některé autoritářské skupiny nejvíce zastávají, ať už jsou to evangelikálové, anglikáni, skupiny high church**, katolíci nebo kterýkoliv jiný druh z křesťanské stáje.

JEDINEČNOST

„My jsme výjimeční.“ „My jsme ti jediní...“ Nebo: „Nejsme ti jediní, ale jsme v Božích očích opravdu, opravdu výjimeční“ Nebo: „Stojíme na špici Božího díla v této generaci.“ Nebo hůře: „Nikdo nemá pravdu, jenom my.“

Snad si pomyslíš, že jsem pouze popsal motto skupiny, ke které ses připojil. Vůbec ne. Pouze jsem popsal nejznámější hnutí z historie církve. Tento názor zastávají mnozí - ne-li většina - ať vědomě nebo někdy v minulosti. (Některé skupiny hlásají tyto myšlenky nepokrytě. Jiní pouze nepřímou... což je neméně účinné.) Kdo? Katolíci, luteráni, anglikáni, presbyteriáni, kvakeři, baptisté, metodisté, moravští bratři, valdenští, plymouthští bratři, letniční - ad infinitum. Všechna tato hnutí se někdy představovala jako to jediné pravé hnutí. Jsem skoro přesvědčen -

vycházím z faktů historie církve -, že je nemožné, aby nějaké křesťanské hnutí přitáhlo velký počet lidí, a přitom neuplatňovalo tento postoj „my jsme ti praví“ a vehementně jej nešířilo.

*Americké hnutí „Shepherding-Discipleship“ ze 70. let se vyznačuje rigidním autoritářstvím a strohou disciplínou. ** Skupina uvnitř anglikánské církve, která zdůrazňuje význam ritu, liturgie, svátostí, biskupské a kněžské autority.

5

„Jedinečnost“ je akceptovaný, třebaže málokdy verbalizovaný nástroj, který je v této branži běžný. Sotva najdeš křesťanskou skupinu, která tento nástroj nikdy nepoužila.

Kene, nejsme daleko od pravdy, když řekneme: Některá z nejmocnějších hnutí v letopisech víry, která otřásala zemí a měnila historii, čerpala svou úctyhodnou moc ani ne tak z Ducha svatého jako z nadšení, potu a obětí idealistických mladých lidí stržených snem, že právě oni jsou dílem, které si pro jejich dobu vyvolil Bůh. Vize plus pot udělaly v historii církve daleko více nežli zlomenost a pokora.

Vzácný ba výjimečný je člověk či hnutí, které by nesklízelo tímto nástrojem. Jmenuj mi, prosím Tě, lidi a hnutí, kteří dali lidem impuls prostě jen tím, že je naučili setkávat se den co den s bohatstvím Ježíše Krista. Je to kratičký seznam. Proč není více těch, kteří dávají křesťanům impuls pouze tím, že je zaplaví Kristem? Proč taková závislost na „jedinečnosti“? Odpověď je zřejmá. Lidé nemohou rozdávat z toho, čeho sami mají jen málo.

Můžeme-li vůbec usuzovat na budoucnost, pak žel tento stav potrvá. „Jedinečnost“ bude nedílně patřit k budoucím hnutím, už jen z toho důvodu, že nezkušení mladí lidé věří, že to málo, které jim dávají jejich vůdcové, představuje nebývalé hody. Z toho vyvozují, že hnutí, v němž jsou, musí být „to pravé“, protože v něm je tolik světla a života, a přitom si neuvědomují, že větší část toho, co dostávají, je vypůjčená, že je to něco starého.

Doufejme, že jednoho dne se objeví čestní muži, kteří nebudou obchodovat s podvrženým zbožím... a kteří budou šířit Krista. Krista - aniž by přitom propagovali a prodávali „hnutí“. A doufejme, že tito muži budou mít Krista... v hojnosti. Potřebujeme lidi zlomené, muže - a ženy -, kteří si nebudou přihlívat svou vlastní polívčičku, nebudou prodávat žádné hnutí, ale Krista samého, který bude jejich středem i horizontem. Potřebujeme také lidi, kteří budou reagovat celým srdcem a celou duší, aniž by byli jakkoli motivováni svou výlučností.

Ještě slůvko. Když jedinec nebo skupina prohlašuje: „My jsme dílo Boží pro tuto generaci,“ namíř si to rovnou ze dveří. Ovšem pozor, v každé době existují skupiny, které jsou Božím dílem. Avšak ani jedna, opakují, žádná z nich neví, které to je. Teprve po letech to historie ukáže... ale nejméně za sto let. Za svého života to prostě nemůžeme poznat! Člověk, který prohlašuje, že jeho hnutí je tím pravým dílem Božím v jeho generaci, je buď podvodník nebo věstec nebo... ach ouvej!

Druhou nejčastější složkou autoritářských hnutí každé doby je volání k jednotě v těle Kristově:

POTŘEBA JEDNOTY V TĚLE KRISTOVÉ

Na jedné straně je tato idea naprosto nová. Na druhé straně představuje jeden z nejstarších nástrojů, který používá lidské srdce, jehož motivy jsou často skryté.

Katolíci udržovali západní svět na základě konceptu jednoty po více než tisíc let. Jak mocná idea! Kdo ji může zpochybnit? Já ne. Jednota v Kristově těle musí být jistě i snem andělů. Žel, nevzpomínám si, že bych se kdy setkal s nějakou větší skupinou, který by apelovala na jednotu s čistými motivy. Například římská katolíci používali k „zachování jednoty“ v těle Kristově mučírén.

Dnes se nástroje jednoty používá nad míru, zvláště u některých hnutí – říkám to se zármutkem-, která se nacházejí mimo etablované církve. Je to smutný pohled, když vidíme, jak se k budování určitého hnutí používá tématu jednoty. Právě křesťané, kteří se nacházejí mimo rámec etablovaného křesťanství, by měli klást největší důraz na čistotu motivů, co se týče jednoty.

Za posledních několik let se metody a triky používané pod pláštěm jednoty staly hotovou vědou. Dělá se to takto:

Křesťanský pracovník začne volat po jednotě v těle Kristově a použije k tomu Kristovu modlitbu k Otci. Pokaždé, když – on či jeho skupina – narazí na hlouček křesťanů, kteří bojují o přežití ve svých malých skupinkách, začne se tento pracovník s nimi stýkat a mluvit k nim na téma jednoty těla Kristova „v těchto posledních dnech“. Skupinka zápasící o existenci na toto volání odpoví tím, že se k tomuto většímu hnutí připojí. Nosnou ideou je jednota v celém těle Kristově. V praxi však nejde o nic jiného než o metodu, o růst pohlcením. * Toto účinné, i když nevyhlášené pojetí růstu pochytlí další. Začnou ho praktikovat také. Brzy jedna z nejvyšších nadějí srdce křesťana – jednota v těle Kristově – poklesne na pouhopouhou pochybnou metodu rozšiřování hnutí. Rád bych dodal, že kdokoli kdo používá tuto metodu k rozšíření svého hnutí otupuje - snad neuvědoměle – své svědomí, a mílovými kroky se dostává na šikmou plochu nepoctivosti křesťanského pracovníka.

Upřímně řečeno, daleko méně mi vadí člověk, který je skrz naskrz zlodějem ovcí, než pracovník, který si namlouvá jiné skupiny voláním po jednotě. Víš, jakýsi biblický případ vyložené krádeže ovcí lze snad vykonstruovat. (Podívej, jak se Pavel rozvázal v synagóze!) Problematické volání po jednotě v těle Kristově jaksi využívá něčeho, co je našim srdcím příliš drahé, co ve skutečnosti jen slabě přikrývá metodu jak rozmnožit své řady.

Ještě poslední postřeh. Mimořádným důrazem na jednotu se dosahuje dvou věcí, které jsou téměř každému pracovníkovi drahé, i když je nutně nezmiňuje. Za první, volání k jednotě drží na uzdě nepokoje a neshody. (Nikdo nechce vnášet do církve nejednotu.) Za druhé zachovává členstvo. (Odejít znamená rozdělovat tělo.) Lidé se bojí „rozbít jednotu“.

Jak jsem řekl, toto je mocný nástroj. Shrnuji: dej si pozor na pracovníka, který nemírně zdůrazňuje jednotu.

POTŘEBA PŘIKRYTÍ HLAVY

Tato výzva je dvojčetem výzvy předchozí. Místo volání po jednotě se pracovník tentokrát přiblíží k zápasící nezávislé skupince křesťanů s tím, že „všichni lidé potřebují být přikryti“.

„Je třeba, aby Boží lid v této skupině byl přikryt místními staršími... ale starší potřebují být

přikryti také. Potřebují být přikryti . " (Jaké slovo doplníme? Biskupy? Apoštoly?

Nadpastýři? Pastýři? Dělníky? Záleží na slovníku toho kterého hnutí.)

„Ti nahoře,“ řekne nám, „jsou přikryti Kristem, a Kristus je přikryt Bohem.“

Jestliže si myslíš, že to je něco nového pod sluncem, podceňuješ lidi dávnověku, že nebyli tak vtípní jako lidé dnes a nedokázali přijít na to jak zvyšovat počet svých členů, zachovávat jednotu, držet problémy pod kontrolou a vůbec vyděsit druhé až k smrti. Tento koncept je stejně starý jako výzva římského katolicismu zaznívající celá staletí, výzva vrátit se k matce církvi, papežovi a kardinálům. A taková výzva funguje. Úžasným způsobem. Skupiny tak odlišné – od římských papežů až k obyčejným křesťanským pracovníkům, kteří se nacházejí mimo náboženský systém – používají tutéž neskrupulózní nebiblickou metodu k zachování jednoty hnutí.

Tyto tři složky – „jedinečnost“, jednotu, přikrytí hlavy nad sbory – jdou ruku v ruce a vytvářejí hlavní část kaše zvané „autoritářství“. ** Stačí jen vznešené setkání starších nebo poselství o tom, co Písmo učí o poddanosti Boží autoritě" - a máme cosi zbrusu nového a současného, jako je autoritářské hnutí, a zrovna tak starého, jako je tolik obávaná papežská bula.

* Každé hnutí může růst v zásadě třemi způsoby: 1) prostřednictvím evangelizace ztracených, 2) získáním křesťana, který hledá a 3) jakýmsi „námluvami“ – dvořením se zápasící malé nezávislé skupině. Poslední způsob je nejsnadnější (etika jde stranou). Proto je také nejpobulárnější metodou ke zvýšení počtu členů určitého hnutí.

** Jiná stejně populární se nazývá „obnova darů v naší generaci“. Nevěříte tomu? Úplně stejná slova zazněla za Francouzské revoluce v roce 1790. Výzva k obnově darů byla po 200 let tak účinná, že se jí používá k budování různých hnutí stejně tak i dnes.

II.

Drahý Kene,

proč po celou historii církve zvedá autoritářství čas od času svou důvěrně známou hlavu? Jen proto, že „je biblické“? Sotva. Je tu nespočet dalších „biblických“ věcí, které se zdaleka neopakují tak často ani se netěší takové oblibě. Odpověď musí být někde jinde.

(Celý život jsem byl zapojen do křesťanské služby, studoval jsem jak historii tak i to, co nám nyní defiluje před očima, a jsem nakloněn věřit, že v historii církve nedošlo k žádné události, u které by nebyl někdo, kdo by mohl bez jakýchkoli pochyb prokázat, že jakkoli hrozná věc se páchala - ať už vraždy, mučení nebo mrzačení -, dalo se tak přesně podle biblických nauk. Zdá se, že všechno, všecičko lze Biblií dokázat... a nejen to, ale že je to v samotném jádru biblické zvěsti! Nebohý Bůh. Co jen s námi smrtelníky udělá?)

Studiem jsem dospěl k závěru, že nikdy nedošlo ke vzkříšení nějaké okrajové doktríny jiným způsobem, než tak, že tu byl nejprve nějaký jiný důvod – mimo Písmo -, který vyprovokoval lidi k tomu, aby vytáhli tu starou věc a oděli ji do nového roucha. Právě tak jsem pevně přesvědčen o tom, že nemírný důraz na určitou doktrínu se ve skutečnosti nerodí nejprve v

Písmu, ale v nevyslovených a skrytých motivech srdce křesťanského pracovníka, který je tak tvrdě prosazuje.

Ale k věci: současný důraz na autoritářství pravděpodobně pochází od lidí, kteří se obávají rozdělení ve svém hnutí. Tyto obavy jsou pravděpodobně oprávněné: jsou tu vzpomínky na minulá selhání v jejich službě způsobená rozdělením.

Strach. Strach, že chaos vyvolaný rozdělením, povede k tomu, že jejich práce-jejich hnutí-ztroskotá.

A tak majíce v živé paměti minulá rozdělení a zlé střety a přízrak minulých problémů, který je obchází, uchýlili se křesťanští pracovníci k diktátorství ve jménu Písma, aby tak zbudovali dílo, které by bylo prosto větších roztržek. Nicméně pochybuji, že by si kdo připustil, že přijal autoritářství z tohoto důvodu. Jistě by to nikdy nikdo sám veřejně neprohlásil. (To jsou věci, které si v mysli nikdy nepřipustíme, ale srdce to ví až příliš dobře. Srdce ovšem zřídka sdělí rozumu, co rozum koná, nebo proč koná to, co právě koná.)

A mimochodem, dříve než popadneš tento dopis a poběžíš s ním za svými přáteli a budeš k nim volat: „Mám to, mám to!“ měl by sis uvědomit, že lidé, kteří běhají od dveří ke dveřím, aby rozněcovali nepokoje proti nějakému pracovníkovi, nejsou svými motivy o nic lepší než pracovník, který – jak mají za to - má být odhalen.

K tomuto tématu si více řekneme snad později.

III.

Drahý Kene,

přemýšlel jsem o Tvé otázce. Zhodnotit škody, které způsobil současný auto-ritářský systém, to je poněkud přehnaný požadavek; škody jsou dalekosáhlé, přímo strašné. Nicméně uvedu zde několik dojmů, které se tu nejvíce vtírají:

Mladí lidé se v autoritářském hnutí naučili navzájem se kárat a kritizovat. To by si člověk neměl příliš osvojovat. Někdy se to téměř zvrhne v barbarství. Křesťané, zvláště mladí, by si takové věci neměli navzájem dělat.

Přímo se kalkuluje s lidskou pýchou; pýcha se tu v lidských srdcích pěstuje, zavlažuje a přihnojuje.

Muži a ženy, kteří tato hnutí opustili, pozbyli veškerou naději v poctivost křesťanských pracovníků, a to i čistě teoreticky. To je dvojnásob tragické. Ztratíš-li důvěru v křesťany, nemáš absolutně kam jít.

Rozdělené rodiny – rozvraty, rozkoly, rozvody.

Křesťané pozbyli šanci – nebo jim ani nebyla dána – prožít nádhernou osvobozující zkušenost svobody v Kristu.

Na denním pořádku je strach a zmatek.

Mladí muži a ženy, kteří mohli vyzrát a dosáhnout vysokého věku ve službě Pánu, ztroskotali... navěky.

- Po celé zemi vyrostly izolované ostrůvky křesťanů, kteří ztroskotali a zahořkli. Zdá se, že se

dokážou najít, sblížit a navzájem se sbratřit – jako bytosti se skelnýma očima v Dantově

Infernu-, navěky pořádající noční můry, sdílející vzájemný cynismus a beznaději. Tato

scéna je ze všech nejsmutnější.

(Není důvodu, proč by měl křesťan takhle ztroskotat. Ne. Pro to není nižádného ospravedlnění.) Byl jsem šokován nejen výše popsanou scénou, ale i tím, co se dělo na opačném pólu. Pozoroval jsem vůdce těchto hnutí, kteří tomuto masakru předsedali, a tázal jsem se, zda si uvědomují ty tisíce ztroskotaných životů tam venku. Vůdcové těchto skupin jakoby byli absolutně neteční a lhostejní k vršící se hrozné destrukci, kterou způsobuje autoritářství.

Ovšem chci také hned říci: „Copak ti, co jsou, venku, nechápou, jaké je jejich chování! Jejich hluboká, stále živená zranění jsou právě tak neobhajitelná, jako počínání těch, uvnitř, kteří provozují autoritářskou destrukci.“

Musel jsem vyslechnout spoustu historek o autoritářství a je mi to všechno velmi nepříjemné... ať je to z té či oné strany.

Vzpomínám si, že před několika lety bylo po celé západní části USA určitě několik tisíc domácích skupinek. Nebyla tu žádná forma – málo obřadnosti, a v těchto krásných malých shromážděních bylo svobody na rozdávání. Všechny tyto velmi svobodné skupinky se do poslední zhroutily. Po tomto masovém kolapsu nastoupil rozkvět autoritářství. Uplynulo deset let. Ty svobodné domácí skupinky jsou nejen mrtvé, ale úplně zapomenuté, a autoritářský koncept, který nastoupil na jejich místo, sklízí děsivou žeň. Proč to?

Vzpomínáš na ta idealistická naivní krásná křesťanská děcka se zářícíma očima před deseti lety? Nyní se chtě nechtě dostali do věku okolo třicítky, kdy budou všichni vystaveni životní krizi. Reagují. Všude jsou problémy. Je to nevyhnutelné. Ve dvaceti uvěříš skoro všemu. Ve dvaatřiceti jsi dospělý a pěkně tě vytočí, že v letech, kdy jsi ještě byl ke všemu důvěřivý, tě takhle zneužili. Někteří z těch starších křesťanů na to musejí zareagovat. Linie jsou stanoveny a protivníci pojmenováni. Bitva začíná a následují jen jatka.

Naslouchej těm několika, kteří přežili autoritářství, když se sejdou. Naslouchej, jak mluví o tom, co se pokazilo, a jaká by podle nich církev měla být – na základě jejich špatných zkušeností. Někteří silně prožívají, že jedinou cestou pro církev je „totální svoboda“. (Žádní starší. Nic.) Taková je reakce na vše, co zavání vůdčovstvím... například když někdo svolává nějaké shromáždění! Druhým extrémem je, když si někteří myslí, že by nemělo být žádné křesťanské shromáždění, dokud nemáme dohlázeatele, kteří by pečlivě hlídali každý pohyb. Oba pohledy nejsou ničím jiným než reakcemi na prožité hrůzy, a málo společného mají s Písmem

nebo s Duchem Kristovým, a mnoho společného mají s našimi špatnými zkušenostmi z minulosti.

Dívám-li se na věci z těchto dvou protichůdných hledisek, mohu pouze říci, že celá tato tragédie bere na sebe podobu ohromného holocaustu.

Potíže s muži, kteří vládnou nad životy ostatních křesťanů – nebo naopak idea svobody, která zahrnuje i shromáždění-, to není jádro problému. Je to mnohem prostší.

Před deseti, patnácti lety začal v naší zemi vanout Duch Páně. Nikdo z těch, kdo se do tohoto hnutí zapojili, nestačil na jeho nároky. Konec, ta věc byla odsouzena k zániku od samého počátku. Nebyli tu řádní muži. A ti, kteří přesto vystoupili, aby se ujali vedení, byli nezlomení lidé – měli zamlžené chápání Krista, jeho církve a jeho cest. Ti, kteří tyto nekvalifikované muže následovali, byli vrženi – nebo ustanoveni – do pozic, na které nestačili. Používali některé metody, které jsou horší, než si lze vůbec představit, a dnes se zdá, že celé to končí v troskách.

A dále: Chvěji se při pomýšlení, co by se stalo, kdyby Duch Páně znovu zavanul naší zemí. Máme jen několik málo kvalifikovaných mužů, kteří mohou vést novou generaci mladých srdcí. (Tvrdím to zcela jednoznačně.) Kdyby naší zemí provanul nový vánek, kdyby dnes opět začalo nové dílo a museli by je vést muži, které máme k dispozici dnes, mám za to, že za 15 let bys viděl zrovna takovou řež. A k té by došlo, i kdyby se autoritářství nikdy neujalo.

Problém nebyl v doktríně, ani v praxi. Problém byl v srdcích.

Vidím, že tento scénář má i svou komickou stránku. Kdyby dnes zavanul nový Boží vánek a po celé naší zemi by se začaly objevovat malé skupinky a díla, před svým duchovním zrakem vidím představitele obou stran současného extremismu, jak obcházejí tyto nové skupiny a říkají jim buď: „Nemějte starší. Nemějte starší.“ Anebo: „Se svobodou to nejde. Se svobodou to nejde.“

Je tu nějaká naděje? Myslím, že ano, ale s tím, jak málo pokory my pracovníci máme, bychom se sotva dostali daleko.

Co nám tedy zbývá? Nežijeme v prvním století. Není tu s námi tělesný Ježíš Kristus, který by nás dvanáct vychovával po dobu tří let. Letnice nebyly před devíti lety. My, dělníci dnešní doby, jsme se bez výjimky narodili a žili v Babylóně (nebo sloužili pod muži, jimž cesty Babylóna čiší z roucha). Jestliže se arogantně pokoušíme „zvládnout to vše za jednu generaci“, skočit zpátky na cestu prvotní církve... selžeme. My, kteří žijeme dnes, prostě nejsme způsobilí k čisté práci. Nikdo. A jeden život na vyřešení problémů, které před námi stojí, nestačí. Proč jsou lidé tak domýšliví, že si o sobě myslí, že jsou tak výjimeční, a celý úkol obnovy zvládnou za dvacet let? Příkaz dne zní: My pracovníci bychom udělali nejlépe, kdybychom skupinu mladých mužů a žen zaštitili před korupcí a deformací současného křesťanství, vytvořili jim pozitivní prostředí pro jejich růst, obrátili jejich mysl k hlubokým věcem Krista, poskytli jim to nejlepší, co lze dnes v církvi zakoušet (což není až tak neuskutečnitelné) a usilovali o to, aby došli dál, až za hranice toho, kam jsme v Kristu dorostli my. Pak doufej. Doufej, že tahle děcka, až dorostou, nás všechny předčí. Doufej, že budou napřahovat ruce ke hvězdám. Doufej, že zkušenost Krista – a jeho církve – předají další generaci. Zkušenost hlubší než vše, co poznala nebo mohla poznat generace před nimi.

Co tím chci říci? Že prostě nejsme způsobilí, abychom během jedné generace dokázali učinit vše, co je nezbytné k obnově.

Chci Tě povzbudit: přestaň si lízat rány a přestal si stěžovat na „autoritářství“. Nevyřídilo Tě autoritářství. Byl to slabý přístup k obnově těch, kteří na tento úkol prostě nestačili... plus Tvé přeochočné rozhodnutí přidat se k nim. Kene, kdyby nevzali autoritářství a přichytili se něčeho jiného, dopadlo by to určitě právě tak žalostně. Tvoje generace se zakousla do příliš velkého sousta. K současné scéně, kde vládne jen chaos a řež, dojít muselo. Modleme se za budoucnost lepších dnů a lepších lidí, ušlechtlejší motivaci těch, kdo zvěstují, a těch, kdo na jejich zvěst reagují.

IV.

Drahý Kene,

u křesťanů, kteří se vymanili z autoritářských skupin, dochází k určitému poškození, které je snad ze všeho nejtragičtější. Když jim naslouchám, získávám silný dojem, že mnoho svatých opustilo Pána. (Ne, tak to není. Spíše se obávají, že Pán opustil je.) Křesťané, kteří se připojili ke skutečně krásnému, dynamickému, ano požehnanému hnutí, kteří slyšeli poselství, jaká slyší jen málokterí křesťané, a kteří prožili to, co prožijí jen málokterí křesťané, a jimž žel, vtloukli do hlavy: „To je ta pravá skupina; opusť tuto práci, a opusť Boha.“ Nuže, začnou věřit, že to tak je. Vskutku se obávají a věří, že Bůh je opustil, protože oni opustili to pravé dílo Boží.

(Skoro každá skupina má – zdá se – svou hrůznou historku o někom, kdo opustil jejich hnutí - a krátce nato zemřel. Zajímalo by mne, zda je někdy napadlo, že i uvnitř jejich hnutí někteří zemřeli! Buď jak buď, jakékoliv nahánění hrůzy je bezpečným znakem hluboké nejistoty ze strany vůdců. Taktika nahánění strachu a historky o tom, jak ten či onen přišel o život, svědčí o tom, že daný duchovní pracovník nemá sebedůvěru ani důvěru v Boha.)

Přeji si, aby křesťané s takovými povídačkami přestali. Určitě existuje tucet hnutí, která o sobě prohlašují, že jsou ti praví... a všechna mají svou historku „Odešel, a stálo ho to život“. Na základě tohoto scénáře dospívám k jedinému možnému závěru: Buď má Bůh tucet hnutí, z nichž každé je „tím pravým dílem Božím pro naši generaci“, a jestliže kterékoli z toho tuctu opusť, padne na Tebe strašné prokletí, anebo někdo prostě uplatňuje taktiku zastrašování, aby od něho jeho členové neodešli!

Co se stane s křesťanem, který všechny ty historky slyšel, a přece jednoho dne pozná, že pro svědomí musí toto hnutí opustit? Nebo kvůli svému zdraví? Dostaví se trauma. Zmítá jím nejistota. Zcela určitě mu ona skupina odchod nijak neusnadní. Zdá se, že odchod je provázen pocitem viny par excellence.

Když slyším historky o autoritářském útlaku, jaký zakusili jednotlivci v těchto skupinách, žasnu, jak tito drazí křesťané, ještě v zoufalém strachu, říkají: „... protože jsem opustil to pravé dílo Boží.“

Za druhé, poškození lidé, kteří tato hnutí opustili, všem křesťanským skupinám - všude -tak nedůvěřují že se někdy ptám, zda uvěří tomu, že se Pán vrátí. Důsledkem je, že takto postiženému křesťanu stěží ukážeš na něco, co by nebylo tak zlé. Nevidí nic, co by mu dávalo nějakou naději.

Co mohu říci? Toto: „Poslouchej, křesťane. Poslouchej, Kene. Zaútočili na Tvou pýchu a také na Tebe použili taktiku zastrašování. Apel na Tvou pýchu Tě měl dostat do hnutí a k tomu, aby ses mu vydal. Zastráovací taktika Tě držela, i když jsi chtěl odejít. (Tyto metody, to je něco tak starého, až to skřípe.) Ta skupina-jakkoli slavná – nebyla jediným Pánovým dílem na zemi. Někde mají křesťané ještě něco lepšího a hlubšího. Pán Tě neopustil.

A dále, ta prázdnota, ta bolest je něčím, co sis způsobil sám, jen Ty sám. A Ty, jen Ty sám můžeš ten zhoubný kruh prolomit. Ten zhoubný kruh, do kterého ses sám dostal.

V.

Drahý Kene,

s velkým zájmem jsem sledoval reakci na vydání Příběhu tří králů (ATale of Three Kings). Někteří si myslí, že to je vánoční příběh (!), ovšem jsou tu další, kteří – jak se zdá-mají za to, že se stavím na jejich stranu ve věci autoritářství. Ať už stojí na té či oné straně, mají nicméně za to, že kniha je na jejich straně.

Samozřejmě je tu i několik těch, kteří tento náhled nesdílejí. Jeden duchovní veřejně zakázal svým následovníkům knihu číst. (Dobrá! Aspoň jsme identifikovali jednoho auto-ritáře.)

Nuže, jaký je můj pohled? Prosím, zaznamenej si: Jsem rozhodně proti křesťanským vůdcům, kteří předepisují lidem, jak mají žít svůj soukromý život. Nenacházím pro to v Novém zákoně žádný podklad.

Předkládám zde několik korouhviček, které Ti pomohou při hodnocení autoritářství ve skupině:

VYŽADOVÁNÍ, ABY ČLENOVÉ ŽILI SPOLEČNĚ

Jednou jsem udělal zkušenost, co to je společný život ve skupině drahých a krásných lidí. Ten prožitek trval tři roky. Kene, chci, abys věděl, že to bylo těžké. Bylo to také krásné. Zůstaly něžné vzpomínky, a někdy to byla i noční můra. V tom experimentu nás bylo asi sto a – nakolik se pamatuji – bez výjimky jsme byli za tento experiment hluboce vděční. A také jsme si pořádně oddechli, když to bylo za námi! Myslím, že mohu mluvit za většinu z nás, co jsme tím tříletým experimentem prošli, když řeknu: „Bylo to ohromné, ale nemělo by se to stát stylem pro celý život. Každý křesťan by si to měl zkusit, ale nemá se to doporučovat jako životní styl pro třicet let života.“ Zvláště to doporučuji pro svobodné. A manželé? Na dlouho je tu více rizik než výhod.

Dodnes doporučuji svobodným, aby žili v komunitě. Je to nádherná zkušenost a skutečně se zdá, že všichni požívají výhod, které jim to přináší. Avšak jiným bych to nedoporučoval na více než šest měsíců nebo na rok. Dva roky – to už je přepjaté! Kromě toho doufám, že se poblíž najde jedna nebo více soucitných osob, které už mají zkušenost s životem v komunitě – které by vydatně přispěly soucitnou pomocí, radou a poučením páru, který to zkouší být jen na víkend!

Retrospektivně se mi jeví, že život v komunitě činil větší potíže manželkám než manželům. Myslím, že je velmi důležité, abychom si této skutečnosti všimli a uvědomili si ji dříve, než do toho půjdeme.

Nerad bych, aby si někdo myslel, že jsem proti životu v komunitě, ale pokud jde o manžele, jsem pro pouze za předpokladu ideálních podmínek.

Nuže, proč jsem nadhodil téma života v komunitě? Z tohoto prostého důvodu: autoritářské skupiny žijí často v komunitě – nebo alespoň ve společenství. Mám za to, že tu jsou i jiné než biblické důvody, proč si vůdcové autoritářských skupin znovu a znovu osvojují tento životní styl. Opakuji, mám za to, že tyto důvody nemusejí mít nic společného s Písmem. Můžeme je nalézt v charakterových vadách vůdce. Dostaneme se k tomu za chvíli.

Zatím chci říci, že život v autoritářských skupinách bývá často iniciován – ať už vědomě či nevědomě – za účelem ovládnutí lidí. Dovol, abych Ti řekl něco málo ze svých vlastních zkušeností. Když se podívám zpět na zkušenost života v komunitě, nejprve mi napadne, že žádná skupina do toho nešla tak naivně jako my. Pustili jsme se do života v komunitě – a to je vždycky úžasná zkušenost. A tak křesťané v našem společenství do toho chtěli jít naplno. Někteří – včetně mne – byli velmi zdrženliví. Když jsme se do toho dostali, shledali jsme, že sami věci každých pár měsíců radikálně měníme. Proč to? Protože nic nefungovalo! Pomaličku nám docházelo, že podstupujeme mamutí projekt, na který nikdo z nás není připraven. Během těch tří let, co jsme žili spolu, jsme na většinu problémů vyžráli, ale některé jsme nevyřešili nikdy (například jak udržovat auta v pojízdném stavu nebo jak dosáhnout toho, aby si lidi zapamatovali, že nás mají vyzvednout v 5 hodin z práce, pokud auta zrovna v pojízdném stavu byla!).

Naštěstí to bylo ještě před vzestupem současného autoritářského hnutí. Když se nyní dívám zpět, mám ve světle toho, co se od té doby v naší zemi odehrálo, několik postřehů. Jsem velice rád, že jsme byli svobodní. (Někdy bychom mohli snad lépe říci „svobodní ke všemu“!) Nebylo mezi námi nikoho, kdo by měl duševní potřebu vládnout nad životy ostatních. Za druhé, téměř o všem, co mělo významnější důsledky, se rozhodovalo na otevřených shromážděních, a nikoli v malém uzavřeném kroužku. Snad Tě bude zajímat, že jsme neměli žádné starší, a nikdo z nás tudíž ani neslyšel o nutnosti podřízovat se autoritě.

Všichni jsme přirozeně vnímali, že jsme v tom společně, a chtěli jsme se tím protlouci na základě vzájemné shody. Kromě toho, nikdo v komunitě zůstat nemusel, pokud nechtěl. Na počátku téměř všichni chtěli. Ovšem později si to někteří rozmysleli. Snad nejvýmluvnější je, že na ty, kteří v komunitě nežili, jsme se nedívali spatra. (Takto jsme ani neuvažovali - a jestliže někdo přece, nemělo to být.)

Pokud jde o společný život, naučil jsem se mnohému. Když si pomyslím na to, jak asi vypadá praxe společného života v komunitě, kde se ujímají vlády muži, kteří mají sklon ovládat druhé, oťřesu se. Jak mocným nástrojem se může stát společný život v rukou křesťanských autoritářů!

Co tím mám na mysli? Nuže, představme si muže, který neváhá vyděsit lidi k smrti dvěma nejmocnějšími nástroji, jaké lidstvo zná. Víš, co jsou to za nástroje? Jedním je Písmo a druhým Bůh. Když lidem vyhrožuješ, že toto je biblický náhled na věc a povíš jim, že se to bude (nebo nebude) Bohu líbit, a přistoupí-li k tomu, že nade všemi penězi má kontrolu jeden člověk nebo malá skupina, máš ve svých rukou několik velmi mocných nástrojů. A ještě dále: přidej k tomu ingredienci totální konformity jednoho každého s jedním souborem společenských norem, s jedním souborem norem pro odívání – a máš situaci, která je pro bratry a sestry nejen potenciálně škodlivá, ale kterou pravděpodobně ani nejextrémnější výklad Písma nemůže nijak ospravedlnit.

Snad bych tento poslední výrok měl komentovat. Pavlovské sbory evidentně nežily v komunitě. Můžeme říci, že v komunitě nežily na trvalé bázi ani sbory v Judsku či v Jeruzalémě. Avšak v historii rané církve podle mého soudu nikdy nebylo ovládnání lidí uplatňováno v takové míře, jak se to děje dnes v některých autoritářských hnutích.

Myšlenka smísit společný život v komunitě s autoritářstvím je vskutku děsivá. Ale Kene, tím velkým problémem, před kterým stojíš, není to, co vaše skupina dělá. V čem je jádro problému: Zapojil ses do něčeho, co má svůj původ v Bohu, anebo co primárně vychází z psychologické potřeby ovládat druhé? Tuto otázku nemůže zde na zemi nikdo zodpovědět. To nejlepší, opravdu nejlepší je, aby každý z nás následoval to, o čem je přesvědčen, že je to Pánovo slovo k němu.

Koneckonců o tom, jaké má hnutí ovzduší a ducha, rozhoduje člověk, nikoli přístup či metoda. Tudíž nikdy bych se nemohl stavět proti metodě či přístupu zdravé křesťanské skupiny ani bych oné metodě či přístupu nemohl žehnat. Je to člověk, nikoli praxe či metoda, které nakonec rozhodují, zda bude Boží lid požehnán či utrpí.

Život v komunitě by snad mohl být nádhernou zkušeností, snad by nemusel nikomu způsobit vážnou újmu – v dobrých a moudrých rukách. Nevím.

Doufám tedy, že si zapamatuješ, ať už je Tvůj závěr o hnutí, ve kterém jsi až dosud byl, jakýkoli, že je tu riziko 50 ku 50, že se můžeš mýlit. Prostě mi nejsou známy žádné pevné směrnice, podle nichž bychom mohli posuzovat všechny skupiny a všechna hnutí, zda jsou „dobré“ nebo „špatné“. Praxe společného života v komunitě může být zajisté pro ohromnou část křesťanů škodlivá, uskutečnuje-li se tento život v ovzduší útlaku.

JAK SE JEDNÁ SE ŽENAMI

Poslouchej, co se mi jednou stalo. Když jsem byl mladičkový duchovní, míval jsem v rozhlase vysílání. Byl to patnáctiminutový program k duchovnímu zamyšlení. Hned po mně následoval letniční evangelista. Přišel vždy oblečen jako Rockefeller. Za ním cupitala pobledlá ženuška oděná do kreace z pytlaviny! V takovémto stadiu bylo letniční hnutí tehdy. Dnes se ženy v letničním hnutí oblékají stejně hezky jako jejich muži. Takže se to v letničním hnutí změnilo. Ovšem oblékání žen do pytlaviny je u některých skupin dosud běžné.

V autoritářských hnutích se klade velký důraz na oděv. Mnohá tato hnutí vracejí ženy zpět do středověku. Avšak toto mne netrápí. Trápí mne, jaké postavení ženy v těchto hnutích zaujímají. Znovu opakuji, hlavní tlak autoritářství zřejmě dopadá více na ženy.

Jednou k nám přišli na návštěvu manželé právě z takového hnutí. Chtěli u nás pobýt několik týdnů. Jakmile přijeli, manželka oznámila, že toho hnutí opouští a že opouští i manžela, ledaže by toto hnutí opustil i on. Něco v ní ruplo. Mělo to co do činění s tím, že znovu ochutnala svobodu.

Nuže, snad je to krajní příklad, nicméně mám dojem, že mužům se v autoritářských hnutích vede mnohem lépe.

Jednou mi jeden moudrý křesťanský pracovník řekl (byla to náhodou žena), že to, jak je určité hnutí autoritářské, poznáš obvykle podle toho, do jaké míry se tam prosazuje přikrytí

hlavy. Shledávám, že je to mimořádně zajímavý postřeh. (Pouze bych dodal, že to nutně neznamená fyzické přikrytí hlavy, ale spíše celé téma přikrytí ve vztahu k autoritě.)

Buď jak buď, místo žen v daném hnutí je druhým vodítkem, podle kterého může člověk lépe posoudit, zda skupina, do níž patří, není skupinou, do níž by patřit neměl. Dalším vodítkem je...

MOC STARŠÍCH

Nikdo z nás se nebude přít o to, že Písmo nás učí, abychom se poddávali „těm, které Pán postavil nad námi.“ Otázka ovšem zní: Poddávat se nakolik a v čem? Druhá otázka zní: Postavil tyto starší nade mnou Pán? Anebo: Nepostavil nade mnou tyto muže (kteří se nazývají starší) nějaký člověk?

Podívej se na to takto: Abych se uživil, musím pracovat. Jsem učitelem. Můj ředitel má určitou vládu nad mým životem, ale ta má své ostře vymezené hranice. Dožaduje-li se něčeho, co překračuje tyto hranice, pak se na té škole děje něco velice, velice nedobrého. Ne, ne na té škole, ale s tím člověkem. Městský úřad v místě, kde žiji, má nade mnou určitou vládu. Stejně tak federální vláda, ale tato vláda je omezená. Jestliže tato vláda zahrne vše, nejsme již v demokratickém státě, nýbrž ve státě autoritářském. A tak se musím ptát: Když Bůh dal do církve starší, aby tu vykonávali určitou vládu, kolik asi kontroly jim dovolil ve Tvém soukromém životě? Zajisté zde musejí být určité meze.

Zeptejme se obráceně.

Kdykoli Písmo něco komentuje, činí tak obvykle dvěma způsoby. Nejprve výrokem, který je absolutní. (V Novém zákoně tyto výroky obvykle nacházíme v epištolách a nejsou provázeny ilustrací.) Písmo obvykle také své výroky ilustruje. (Evangelia a Skutky takovéto ilustrace obvykle podávají.)

Nuže, prober si všechny případy ilustrace starších a apoštolů vykonávajících správu nad Božím lidem, jak to zaznamenává Písmo. Dokážeš si na nějaký takový případ vzpomenout? Dokonce i Petr v oněch raných kritických dnech církve v Jeruzalémě jednoznačně prohlásil, že Ananiáš se Zafirou si mohli všechny peníze i majetek ponechat. (Pointa: dělat to, co dělali ostatní, nebylo závazné.) Jejich hřích nespočíval v tom, že si něco ponechali, nýbrž v tom, že lhali.

Co chci říci: v Novém zákoně nenacházím žádné ilustrace, které by se byť jen vzdáleně podobaly vládě, již nad Božím lidem vykonávají „starší“ v autoritářských skupinách. Zdá se, že ilustrace, které dává Písmo, pokud jde o autoritu starších nad naším životem, svědčí o tom, že tato autorita je přinejlepším značně úzká a velmi, velmi omezená.

TEST DESÍTI LET

Chtěl bych se s Tebou podělit s tím, o čem jsem přesvědčen, že by Ti mohlo pomoci, abys dokázal posoudit a rozhodnout, co máš dělat. Chtěl bych se s Tebou podělit o určitá kritéria, která Ti mohou pomoci. Proto si dovoluji dát Ti ještě jeden tip. Má-li hnutí deset let, můžeš o něm říci daleko více, než když má teprve dva roky. Když má jeden nebo dva roky, jeví se všechna práce v dobrém světle. Má-li deset let, je dobré se zeptat: Kolikpak starších už muselo odejít?

Dovol, abych Ti to ilustroval. Nějaký člověk zahájí určité hnutí. Při slavnostním obřadu jmenuje skupinu starších a čekajícímu Božím lidu oznámí, že tyto lidi vyvolil a ustanovil Bůh, aby na nimi byli autoritou. Dobrá. Uplyne několik let a někteří z oněch starších se postaví proti zakladateli - nebo s ním alespoň projeví nesouhlas. (Můžeš si být jist, že někteří se postaví na jeho stranu.)

Vůdce se rozkatí a oznámí, že ti, kteří se postavili proti němu, jsou z ďábla. Vyhodí je - anebo při nějaké ošklivé scéně odejdou. Nyní se dá do toho a jmenuje nové starší, které Bůh ustanovil nad lidem Páně. Nakonec někteří z těchto starších s ním také projeví nesouhlas, dojde k rozštěpení, celá věc je z ďábla atd. atd.

Nuže, Kene, je zřejmé, že tento scénář odhaluje, že tu něco není v pořádku. Jak mohou být jeden rok staršími a další rok z ďábla? Jak to, že jeden rok zcela vydám svůj život nějakému člověku (staršímu) - aby měl nade mnou vládu - a ten příštího roku veřejně odsoudí toho, který právě jeho ustanovil (a naopak)?

Nerad používám takovéto ilustrace, protože si myslím, že něco takového se mohlo tu a tam stát i v době Nového zákona. Avšak když se něco takového stane pravidlem, pak vyhláší poplach nejvyššího stupně.

JAK REAGUJE VŮDCE POD TLAKEM

Každý muž, který stojí jako vůdce v království Božím, se dostává pod tlak. Ani jeden z nás to nezvládne na sto procent. Tlaky přicházejí. Zvedají se do nesnesitelných výšin, a pak ustupují. Brzy se zvednou, a pak zase ustoupí. Nejvíce práce zvládneme, nejsme-li úplně pod tlakem, a více proměňování býváme, když pod tímto tlakem jsme.

Každý křesťanský pracovník má své slabosti, svá selhání a problémy, na které nestačí, takže za to člověka pověsit nemůžete. Je tu však jisté spolehlivé měřítko vnitřní duchovní síly člověka: Je-li jeho dílo napadáno, když tlak dostoupil vrcholu, když jeho dílu hrozí rozdělení, jak reaguje?

Omezuje se takový pracovník jen a jen na obranu? Svaluje spoustu věcí na ďábla? Projevuje se nepřátelsky? Dává průchod hořkosti? Začnou se tyto postoje a myšlenky vkrádat do jeho veřejné služby? Nemluví mlhavě o jistých událostech a věcech, z nichž posluchači vyrozumějí, že jsou to narážky na lidi, kteří poškodili jeho dílo?

(Mimochodem, jestliže někdo soustavně veřejně napadá lidi kolem sebe nebo lidi ze své minulosti - je-li to jeho stálý charakteristický rys, trvá-li to léta -, pak bych Ti doporučoval, abys toto hnutí okamžitě opustil. Je zde něco vážného v nepořádku... ne s tím hnutím, ale s tím člověkem.)

O určitém díle poznáš mnohé, když se ocitne pod tlakem. Všiml jsem si, že když někdo neustále hlava nehlava útočí na druhé a neustále se obhazuje, ukazuje, že je zcela nejistý a dokonce pochybuje o svém díle. Řekl bych také, že přinejmenším mnohokrát je tomu tak, že právě tito muži mají sklon podporovat hnutí, v němž se uplatňuje značný stupeň kontroly. Bez ohledu na jejich vnější vzhled, muži, kteří mají značnou vládu nad životy druhých, jsou v podstatě velmi nestálí, nejistí, pokud jde o jejich povolání a poslání od Boha.

K této úvaze bych ještě přidal otázku: Kolik asi lidí bylo z hnutí vyloučeno po uplynutí deseti let? (Někdy nejsou exkomunikováni, ale skupina je vytlačí nebo se jim dostane rady, aby odešli nebo se jim dává najevo, že nejsou vítáni.) Jestliže lidí, kteří tímto způsobem z vašeho hnutí odešli, je mnoho, pak bych řekl, že jste byli v situaci, která není podle Písma.

Hned k tomu dodávám, že obvykle tomu bývá tak, že mnoho lidí do křesťanského hnutí předními dveřmi vcupitá a zadními zas vycupitá. Otázka není, kolik lidí přijde a zas odejde. Otázka zní: Nevyhodili je? Jak odešli? Bylo to něco nechutného? Nebo se setkali s ryzí křesťanskou milostí a vlídností, pochopením a láskou, když si probojovávali, zda odejít?

Myslím, že bych měl položit ještě jednu strašně důležitou otázku: Kolika lidem, z těch, kteří odešli, nečiní žádné potíže přijít navštívit skupinu, kterou opustili? Odpověď na tuto prostou otázku může povědět více, než vše, co jsem v těchto listech napsal. Jak by s Tebou jednali, kdybys je – poté, cos odešel – přišel opět navštívit?

KOLIK VLÁDY?

Nacházíš-li se v hnutí, kde se lidem praví, koho si vzít nebo s kým se rozvést, jsi-li ve skupině, která zasahuje do soukromého života člověka až tak daleko, pak Ti doporučuji, aby ses ihned klidil, neboť se nacházíš v hnutí nejen autoritářském, ale také potenciálně nebezpečném.

EXKLUZIVNOST

Jak se vaše skupina dívá na církve? Do jaké míry se cítí exkluzivní? Jestliže neuznává ostatní evangelikály za věřící a součást rodiny víry, pak Ti opět pravím: Tvá situace je velmi pochybná. Polož si dále otázku: Rozlišuje moje hnutí různé úrovně křesťanů? („My jsme vítězové.“ „My dodržujeme smlouvy.“ „My budeme vládnout s Kristem.“ „Jiní si počínají docela dobře, ale my...“ „Jiní jsou odpadlíci.“ „Ti, kteří nás nenásledují, to mají u Boha zlé.“) Takovéto výzvy mívají přímo na ego křesťana. Každá skupina, která kategorizuje některé křesťany jako patřící výlučně Bohu na rozdíl od ostatních... nu, řekl bych, tu máš další poplašný signál. Varovné znamení.

PSYCHOLOGICKÝ TYP VAŠEHO VŮDCE

Pojednávám o tomto tématu s bázní a třesením, neboť si uvědomuji, že na světě je mnoho skutečně dobrých křesťanů, kteří mají nepřátele, a tito nepřátelé použijí proti nim cokoliv.

Opakuji, že Absolonové jsou právě tak nebezpeční jako domnělí Saulové. Proto s velkým zdráháním kladu následující otázku a chci, aby sis uvědomil, že sama o sobě není rozhodující. Avšak jestliže zapadá do mozaiky, stává se vsutku klíčovou.

Tato otázka zní: Má muž, který vede vaše hnutí v povaze potřebu vládnout nad každým ve svém okolí?

Existují lidé, kteří mají tuto psychologickou vadu: potřebu vládnout. Někdy ji Pán v životě člověka zlomí a vidíme pouze rezidua. Pán si může použít člověka, který tento problém dosud měl právě tak, jako člověka, který vůdcovskou rolí opovrhne, ale kterého Pán nicméně vůdcem učinil. Avšak jestliže tato potřeba vládnout zůstává u člověka nezlomena, pak bude mít

téměř vždy sklon k autoritářství. Někdy vyjde tento charakteristický rys na povrch v začátcích, někdy uprostřed díla a někdy to trvá mnoho, mnoho let, než daný problém vyjde na světlo.

Jak jsem řekl, jen velmi nerad tuto otázku zahrnuji, neboť je mnoho mužů silných v Pánu, kteří mu slouží a slouží mu dobře a mají dobrý důvod před Bohem pro to, co dělají.

KONFORMITA SKUPINY

Od nepaměti se každá lidská skupina vyznačuje určitou skupinovou konformitou. Může to být námořní vojsko nebo třída nedělní školy. Mohl by to být Kult purpurové ruky nebo skautská vlčata. Patříš-li k nějaké skupině, je tu skupinový tlak – i zcela mimoděk. Takže se neptám: Je tam skupinový tlak? Samozřejmě, že je. Otázka zní: Je tento skupinový tlak podporován? Je živen? A kromě toho, je skupinový tlak cílevědomě a často užíván k vládě nad životy druhých?

Zde svůj seznam uzavírám. Pamatuj: toto jsou - přinejlepším - pomocné otázky, které si každý musí zodpovědět jen a jen sám. Někdo třeba najde ve shora uvedeném seznamu znaky charakteristické pro své hnutí, a vykonstruuje si z toho kauzu. Avšak pochybuji, že jde o kauzu, když tu je jen jeden nebo dva z těchto varovných signálů. Avšak jsou-li tu všechny a bijí-li přímo do očí, jestliže tato varovná znamení bijí na poplach všude, pak si ovšem myslím, že by bylo nejmoudřejší, kdyby sis v jízdním řádu vyhledal nejbližší autobus.

Ach ano, rád bych zopakoval, co jsem řekl v Příběhu tří králů. Popadni balík knih „Zvířecí farma“, rozdej je všem přátelům ve svém hnutí... starším, vůdcům. Každého, absolutně každého popros, aby si tu knihu přečetl. Jestliže lidé ve Tvém hnutí si tu knihu mohou beze všeho přečíst a přežijí, pak si nemyslím, že jsi v autoritářském hnutí.

Jednou jsem měl možnost rozšířit Zvířecí farmu všem křesťanům, s nimiž jsem měl tehdy obecnství. Ani kapka nezčeřila hladinu vod. Nikdy nezapomenu na komentář jedné drahé křesťanky: „Propánakrále, dokud jsem si nepřečetla tuhle knihu, neuvědomila jsem si, jak je komunismus hrozný!“ Bratře, jestliže lidé, s nimiž žiješ a které miluješ, mohou tuto knihu přečíst a říci jenom něco takového, pak jsi snad v dobrých rukou.

Půjdu kousek dál. Pochybuji, že by jakákoli autoritářská skupina, která by dovolila, aby si tuto knihu všichni členové přečetli, dokázala přežít bez úhony. Půjdu ještě kousek dál... Věřím, že by bylo moudré, aby vůdcové každé skupiny, znepokojené tím, že by se mohla vyvinout v autoritářskou skupinu, každého ve svém hnutí vyzvali, aby si tuhle knihu přečetl. Mám za to, že by to bylo to nejlepší, co by taková skupina mohla učinit.

A ještě krůček... Vyzývám vůdce autoritářských křesťanských skupin, aby si tuhle knihu přečetli a rozdali ji svým lidem.

Tím končím.

VI.

Drahý Kene,

rád bych si teď všiml toho, co lidé často namítají, pokud jde o zachovávání rovnováhy moci v určitém hnutí.

Pozoruji, že ti, kteří se stavějí do čela autoritářských skupin, tvrdí, že ochranou Božího lidu před tím, aby nebyl zaveden do něčeho škodlivého, je pluralita starších (a abych byl férový, tento postřeh často platí i pro neautoritářské skupiny). Pluralita starších zde má sloužit jako prostředek k tomu, aby jedinec nebo skupina nezískali příliš velkou moc. Na druhé straně tito muži tvrdí, že hnutí, v jehož čele stojí jeden muž, daleko snadněji podléhá omylům a klamným závěrům. To zajisté vypadá na první pohled dobře.

Nicméně vznáším nad touto hypotézou otazník. Za prvé, není možné, aby jakékoli hnutí vedl jen jeden muž. Musí mít pomoc. Dále, je samozřejmé, že bude mít vliv na lidi kolem sebe. Je nejsnazší věci rozpoznat ty, na které mám vliv, dát jim nálepku (starší, diakon atd.) a pak oznámit, že máme pluralitu vůdců, a tudíž je zajištěno, že nedojde ke zneužití moci. Nemusí to tak ovšem nutně být.

Nevzpomínám si na žádné hnutí v historii církve (alespoň na žádné významnější), které by nezačalo právě pod dynamickým vedením jednoho muže či jedné ženy. Chci říci toto: Jakékoli nové křesťanské hnutí založí téměř jistě jedna ústřední postava. Z toho nikterak nevyplývá, že vedení, které je monolitické nebo které je neseno více lidmi, by nějak naznačovalo, kterým směrem se dané hnutí bude ubírat. Když je hnutí mladé, je tam někde nahoře jeden muž, který vede; ostatní následují.

Jádrem věci není, zda tu jsou pojistky proti zneužití moci, zda tu je pluralita vůdců nebo vláda jednoho muže, ba zda tu je či není demokracie. To vše se může zvrátit v horor... nebo se to může proměnit v něco krásného.

Snadno najdeme skupiny, kde je velké požehnání a které řídí jeden křesťan. Takovéto skupiny jsou po celém světě a některé se těší vážnosti křesťanů ze všech významnějších evangelikálních hnutí. Totéž platí pro hnutí, většinou mnohem starší, kde je skutečná pluralita vedení. Právě tak snadno najdeme skupiny vedené jedním mužem, které jsou hotovou pohromou, a skupiny, které se vychloubají pluralitou vůdců, jež jsou také učiněnou pohromou.

Kene, neexistuje žádná metoda, systém, struktura, či něco takového, co by mohlo Božímu lidu zaručit ochranu a bezpečí. Tyto věci nemají ve skutečnosti vůbec žádný vliv na to, jak se bude Božímu lidu dařit v jakémkoli hnutí.

Co ze skupiny křesťanů bude, jaká to skupina je, co se z tohoto hnutí nakonec stane, to vše má málo co do činění s učením, organizací či metodou. Osud dané skupiny záleží na jedné jediné věci: jaké jsou skryté motivy muže, který danou skupinu vede. Ať v dobrém či zlém, tyto motivy skryté v jeho srdci, určují, jaké toto hnutí bude.

Jestliže v srdci tohoto muže číhá tyran, pozná tato skupina nakonec tyranii. Má-li tento muž srdce zlomené, ducha soucitného, vůli oťřesenou... pak budou tito lidé žít poměrně bezpečně. (Dalším důležitým faktorem bude, co se děje v skrytých záhybech srdce těch, kdo ho následují!)

Kene, je to srdce, jsou to motivy, cíle, charakter vůdce, co určuje směr hnutí a bezpečí Božího lidu. Na doktrínách a učení příliš nezáleží. Doktríny a praktiky, které tento muž nejvíce zdůrazňuje, nanejvýš vypovídají o jeho charakteru.

(Chtěl bych, aby sis uvědomil, že věřím, že jestliže s člověkem vpravdě Pán jednal, pak jeho doktríny a nauky nebudou zpravidla zrcadlit jeho vlastní povahu, ale budou pravdivě a ryze zrcadlit, jaký vskutku je pravý a živý Bůh. O tom jsem přesvědčen.)

Neviditelným navigátorem každého hnutí je to, zda je člověk zlomen, zda má duchovní hloubku, která budí respekt.

Naneštěstí nikdo dosud nevynalezl Geigerův počítač, který bychom mohli dát člověku na srdce a získat záznam, jaký je opravdu uvnitř. To ukáže jen a jen čas. A obvykle to trvá deset až dvanáct let.

Nuže, Kene, jak se rozhodneš? Stojíš před rozhodnutím, zda hrát hazardní hru. Chceš se do toho dát?

Máme dejme tomu mladého muže, kterému je 22 let. Je to mladík, který se chce připojit k něčemu, co opravdu pochází Bůh. V určitém bodě bude muset vsadit na nějakého člověka a nějaké hnutí. Bez ohledu na to, jaké hnutí to je, bez ohledu na to, co vůdce říká, onen mladý křesťan dává v sázku deset až dvanáct let svého života. Deset či dvanáct let uplyne a nyní je mu 32 nebo 34; to by už měl opravdu vědět, k jakému to hnutí se připojil. Nyní snad opět bude konfrontován s tím, že bude muset toto rozhodnutí učinit úplně znovu.

Kene, budeš se muset rozhodnout, zda se Ti tento hazard vyplatí. Stal ses částí vskutku nádherného díla Božího? Je-li Tvá odpověď „ano“, pak mám za to, že chceš jít s těmito lidmi dál. Avšak jestli vyhoříš, budeš se muset rozhodovat znovu. Jestliže máš pocit, že to byl omyl, že Ti to nevyšlo, pak bys asi měl tuto skupinu opustit.

Ovšem Kene, tady je skutečný zádrhel, že máš pocit, žeš dvanáct let života „promrhal“. To, žeš riskoval a (očividně) prohrál, to, že máš pocit, žeš dvanáct let života promrhal – zničí to Tvůj život?

Kene, Ty jsi vsadil. Ty jsi učinil rozhodnutí. Kene, zodpovědnost musíš nést Ty. Jestliže ses rozhodl špatně, nemůžeš z toho vinit nikoho jiného.

Jsem přesvědčen, že když se křesťan, který se připojil k té nejhorší možné skupině, z ní dostane ven, měl by si z toho vzít ponaučení a cenit si této lekce jako zlata. Měl by věřit, že tyto lekce mu dal sám Bůh, a tím, že touto ošklivou věcí prošel, Pán sleduje něco nádherného. Měl by od této skupiny odejít ve víře, že to, co se naučil, je velmi cenné a že Pán si může této lekce použít k proměně jeho života. Kene, jestli se nedokážeš podívat na uplynulých deset let těmato očima, pak je to s Tebou opravdu zlé. Je to horší, než cokoli, co Ti tahle skupina vylila na hlavu.

Jsi-li v tom hnutí zklamán, jestliže Ti doslova ničí život, pak se tu něco stalo. Něco hlubšího než jen to, že dvacetiletý mladík dává svůj život nějakému hnutí. (Dočasná deziluze, kterou Ti způsobila nějaká skupina, je jedna věc. Permanentní destrukce věští něco úplně jiného. Bratře, upřímně řečeno, myslím si, že jestliže se Ti stalo tohle, pak bys to asi nezvládl ani v mnohem bezpečnějším hnutí.) Člověk, který zahořkne, nemá v srdci něco v pořádku. Kene, nikdy bys

neměl zahořknout, absolutně nikdy. A tak bych Ti řekl a každému křesťanovi, který se připojil k nějakému hnutí a cítí, že toto hnutí není od Pána, že křesťan má svědomitě zpytovat své srdce. Jaké byly Tvé motivy, skryté vnitřní motivy, že ses k tomu hnutí připojil? Jaké jsi měl ambice? Co opravdu bylo ve Tvém srdci, že jsi neslyšel a neviděl? Co Tě zklamalo? Co to opravdu bylo? Nebylo to tím, že toto hnutí není z Boha, a tudíž se už nemůžeš stát králem, někým, jak jsi tajně doufal?

Proto jsi zahořkl? Kene, pamatuj, že to nejsou jen vůdcové, kteří jsou náchylní ke zkaženosti srdce a postranním motivům. Je to obousměrná cesta.

Keně, jsem na Tvé straně. Nevysedávej se zahořklými lidmi, kteří chtějí strávit zbytek svého života pitváním toho, „co se udělalo špatně“. Neztrácej čas sprádaním teorií, jak vytvořit hnutí, které by se vyvarovalo chyb minulých. Opakuji, Kene, ne nauka, ne metoda, o tom, jaké bude toto dílo v budoucnosti, rozhoduje to, kolik práce vykonal Bůh v srdcích těch, kteří je vedou.

Mimochodem, Kene, jestliže se někdy později pokusíš vést skupinu lidí, mohu Ti téměř garantovat, že za šest měsíců proděláš takovou přeorávku své teologie, že se Ti o tom snad ani nezdá... a to se ani nezmiňuji o rychlokursu pokory, který Tě očekává. Určitě se ocitneš v silném pokušení učinit něco právě takového, čím nyní tak opovrhuješ.

Selhání, jichž jsme v naší zemi byli za posledních několik desetiletí svědky, mají příčinu ve stavu lidského srdce a nedostatečné přípravě. Dostavila se zahořklost, nikoli pro příkoří učiněná křesťanům, ale pro neschopnost srdce přijmout tato strádání a tato nešťastná léta vydat Pánu. Dokud nebude pořádek ve Tvém srdci, pak jestliže se ocitneš v podobných podmínkách jako Tvoji bývalí vůdcové, budeš se dopouštět podobných hříchů i Ty.

Děkuj Bohu za to, čím jsi prošel. A odejdi s radostí... ve víře, že tyto věci do Tvého života vložila svrchovaná ruka Boží. K Tvému prospěchu.

VII.

Drahý Kene,

přicházím k tomu, co je snad ze všeho nejdůležitější.

V každém z nás přebývá Pán, a každý ho musíme následovat podle toho, jak ho vnímáme.

Přicházíš z hnutí, které vyučovalo: „Ptej se na radu toho, kdo je tvým přikrytím.“ Nuže, jak tohle kdo vyčetl z Písma? Na druhé straně musím mít na zřeteli, že jsi s tímto systémem souhlasil, když ses stal jeho součástí – stejně jako stovky Tobě podobných.

Nemusím Ti říkat, že je vždy snazší nechat to na druhém, aby Ti oznámil, jaká je Boží vůle pro Tvůj život, než abys ji hledal a našel Ty sám.

To, co Ti říkám, jsou mé zkušenosti za posledních třicet let. Nebylo vždy snadné rozpoznat, co je Boží vůle v mém životě. Často jsem shledal, že musím čekat. Čekat dlouho – mnohem déle, než jsem si přál. Snažil jsem se uslyšet Jeho hlas-jen abych slyšel pronikavý hřmot ticha. Mlčení. Avšak ze všeho nejvíce jsem se musel probíjet tisícerými skrytými motivy svého srdce. Musel jsem se zabývat všemi těmi logickými myšlenkovými pochody, které mi přicházely do toho, co je tak zkorumpované a padlé, co nazýváme rozumem. Musel jsem se

prodírat mezi přízraky stovek svých vlastních ambicí. Musel jsem tápat kolem sebe, hledaje cestu-jak, to nedokážu říci – do svého ducha, abych tam čekal, a nakonec pochopil, a úplně nakonec poslechl.

Kene, Pán hluboko v Tobě něco zasadil. Nejvyšším poradním orgánem ve vesmíru je Tvůj duch. Nikdy nedovol, aby tento poradní orgán abdikoval ve prospěch kteréhokoli jiného. Ne, ne ve prospěch vůle jiného člověka. A Kene, ani Tvé vlastní vůle. Někde hluboko ve Tvém duchu je vůle Boží.

Kene, odsekni ty tisícové výkřiky své vlastní logiky, která je tak strašně logická. Odlož své city. Odlož své touhy a svou argumentaci a opět nalezni svého Boha. Nejvyšší soud ve vesmíru je stále v Tobě. Naslouchej. Nakonec uslyšíš. Pak poslechni. Jeho.

VIII.

Drahý Kene,

z devastace ve svém životě se budeš muset vyprostit. To můžeš udělat Ty sám. Budeš muset vymazat minulost. Budeš se muset vypořádat s tím, čím jsi prošel; jinak budeš pro Pána a jeho království bez ceny. A jsi-li na tom opravdu zle, pak budeš téměř bez ceny i pro společnost.

Můj list se Ti nemusí líbit.

Dovol, abych Ti sdělil něco, co se mi neříká zrovna příjemně. Mám jednoho přítele. Asi před sedmnácti lety se připojil k jednomu zcela novému křesťanskému hnutí. Než s tím musel skoncovat, byl v tom hnutí dvanáct nebo třináct let. Za tu dobu prošlo hnutí mnoha změnami: od něčeho, co usilovalo o opravdovou čistotu, až k něčemu, co se stalo téměř kopií náboženského systému... právě tím, proti čemu se sami předtím postavili. Když toto hnutí opustil, odtáhl s sebou i sbor.

Říkám Ti jen to, co mi říkal. V době, kdy odešel, opustilo toto hnutí mnoho dalších. Téměř všichni tito křesťané jsou v podstatě zničeni. Někteří z těchto devastovaných křesťanů se odstěhovali do města, kde můj přítel žije. Připojili se ke společenství, které vedl. Štvali se, aby našli domov; štvali se, aby našli přístav; štvali se, aby našli pokoj; štvali se, aby našli místo, kde by se měli dobře. Zeptal jsem se toho drahého bratra: „Jak jsou na tom dnes?“

Odpověděl upřímně: „V podstatě každý, kdo k nám z toho hnutí přišel, způsobuje našemu sboru velké potíže.“ Zeptal jsem se, co tím míní, i když jsem si myslel, že to vím.

Jednou vlastností těchto lidí bylo: neustále mluvili o minulosti. Mluvili o tom před kýmkoli. Myslím si, že si to ani neuvědomovali, a můj názor je, že na tyto hrůzostrašné báchorky vlastně ani nejsme zvědaví! My jsme tam nebyli, my nechceme poslouchat kritiku na druhé křesťany bez ohledu na to, že ta osoba o tom druhém říká, jak velice se provinil. My ostatní prostě nemáme zájem vystavovat svého vnitřního člověka tolika negativním věcem.

Druhým charakteristickým rysem těchto lidiček je, že vždy varují mladé ve svém sboru, aby byli velmi, velmi opatrní. Opatrní nač? Na všechno. Ten seznam nemá konce. Zdá se, že lidé, kteří odcházejí, jsou plni obav a zřejmě potřebují varovat všechny křesťany na světě, aby byli na všechno opatrní. V takovéto ostražitosti nelze pořádně žít. Nechceme trávit svůj život ve stálých obavách. Stále ještě máme odvážné srdce, srdce, které chce důvěřovat.

A ještě něco mi řekl. Tihle křesťané nedůvěřují nikomu. Zvláště ne křesťanským pracovníkům. Nemohou věřit, že ještě vůbec někde je nějaký čestný a upřímný člověk. To je opravdu tragické. Když se člověk dostane až sem, jeho život jako křesťana je zničen.

Kene, mám pro Tebe ještě jeden dopis. Chci se Ti v něm svěřit s tím, co cítím nejloužeji.

IX.

Drahý Kene,

tento list se týká něčeho velmi praktického: jak se vyrovnat s devastací?

Je to možné? Může křesťan překonat hořkost? Především bych chtěl říci, že to jsou otázky, které nahánějí hrůzu. Mnozí bratři a sestry se nedokáží zbavit hořkosti, když už se jednou do toho trpkého ovoce zakousli.

Rád bych Ti poskytl několik rad, jak si zařídit život s ohledem na hnutí, které Ti, jak cítíš, zničilo život.

Především je třeba, abys sám sebe zpytoval a uvědomil si, že velká část Tvých problémů spočívá ve Tvém naturelu. Existují lidé, s nimiž zacházeli daleko hůře a nejsou zraněni jako Ty. Někteří nejsou zraněni vůbec. Myslím, že je velmi pravděpodobné, že křesťané, kteří utrpěli zranění v autoritářských hnutích, byli tak jako tak vůči cynismu, hořkosti a kritice přecitlivělí. Nebo snad do toho vstoupili s nemírnou pýchou. Kene, je třeba, aby sis uvědomil, že jsi naletěl na působivou výzvu: „Ty jsi něco výjimečného“. Tady se Tvé srdce pozvedlo. Tady si něco ze Tvé staré přirozenosti přišlo na své. Byl jsi přesvědčen, že je to to jediné pravé hnutí na světě a takhle jsi to lidem říkal. Velmi často se tu promítají osobní psychické problémy a tuto možnost si musíš připustit. Kene, myslím, že značný díl Tvých problémů a problémů každého bratra a sestry, které zranila taková skupina, spočívá v tom, že se cítíte, jako by vás někdo napálil. Nebudu to nijak dokazovat. Ovšem vzpomeň si, že se Ti ten podfuk docela líbil.

Snad nejvíce mne trápí to, že lidé, kteří byli tak hluboce zraněni, jakoby se vůbec nechtěli obrátit k Pánu, aby jim ukázal východisko. Skoro jakoby se nehněvali jen na toto hnutí, hněvají se také na Boha. Je to tak i s Tebou?

Obrátil ses k Pánu? Prosil jsi ho, aby Tě od těchto temných emocí úplně osvobodil?

Někteří si skoro myslí, že je napálil Bůh. Shledávám, že mnozí křesťané, které zničilo autoritářství, téměř nejsou schopni vidět za svou zkušeností ruku Boží. Dokud devastovaný křesťan za tím nevidí ruku Boží, není pro něj žádná naděje. Skutečnost, že křesťan v této děsivé můře není ochoten vidět něco, co má z Božího hlediska smysl, je sama o sobě známkou toho, že s tímto křesťanem, s jeho vnitřními motivy je něco hrubě v nepořádku.

Kene, autoritářství hodnotím nestranně. Osobně jsem proti celému tomuto současnému konceptu. Avšak velkou část své služby za posledních třicet let jsem věnoval tomu, že jsem poskytoval rady křesťanům. Za tu dobu jsem chtěl nechtěl získal jistý vhled do povahy člověka.

Z velké části k té devastaci, kterou pozoruji u křesťanů vycházejících z těchto hnutí, prostě vůbec nemuselo dojít. Bůh nestvořil člověka tak, aby se rozložil jen proto, že po pět či deset let

byl vydán mužům, kteří nemají nejmenší skrupule. Není důvodu, aby křesťan setrval po celý život v hořkosti. Tento problém nelze svalovat na autoritáře. Je třeba se zabývat problémem, který již tak dlouho trvá. Kene, potřebuješ Pána, potřebuješ zoufale Pána.

A nyní, po tomto úvodu, bych Ti chtěl dát několik rad k úvaze.

Především, jestliže jsi o těchto svých prožitcích vyprávěl téměř neustále jiným křesťanům, pak Ti říkám, už s tím přestaň. Poznal jsem křesťany, kteří s tím nedokáží skončit. Setkáš se s nimi: jsou pro tebe naprosto cizí a ve třech minutách Ti už vypoví celou svou úděsnou historku. A za hodinu ji vyprávějí zase někomu jinému. Říkám Ti, drž jazyk za zuby. S tím bych pak na Tvém místě učinil následující rozhodnutí. Rozhodni se, že už se o tomto incidentu nebudeš šířit, i kdybys žil třeba do sta let. A to, i kdybys měl přestat mluvit o dvanácti-či patnáctiletém období svého života. K tomu bych dodal: O těchto věcech se nikdy nezmiňuj ani je neuváděj jako příklad ve své veřejné službě. Jinými slovy, přestaň o tom mluvit. Jednou provždy.

Na druhé straně, jsi-li náhodou jedním z těch křesťanů, kteří v sobě všechno jen dusí a nikdy nic neřeknou, a nikdy jsi o tom nemluvil, pak je načase, aby ses s někým posadil a dlouze si ním porozprávěl a dal to pryč. (Propanakrále, jen si k tomu nevybírej mne, já už toho slyšel tolik!)

Drahý Kene, jsem si jist, že to, co Ti teď navrhnu, Ti nebude příliš po chuti. Jsem si moc dobře vědom toho, že my, kteří žijeme mimo formální křesťanské struktury, máme zpravidla hezky pádné argumenty proti poradcům a psychologům. Přesto přese všechno, Kene, když duše člověka utrpí takovou velkou ránu, pak bych Ti docela vážně doporučil, aby sis našel křesťanského poradce psychologa a absolvoval s ním čtyři nebo pět sezení. To proto, aby sis tu věc mohl jednou provždy rozebrat. Ale co víc. Je-li to člověk, který má hluboký křesťanský pohled, mohl by Ti pomoci přijít na některé Tvé problémy, kterých si snad ani nejsi vědom.

Znovu opakuji: Kene, důvody, které vedly k tomu, že jsi utrpěl takovou devastaci, si třeba ani neuvědomuješ. Opět Ti říkám: Když pomyslím na to, kolik je křesťanů, pro které je naprosto nemožné vzít tuto zkušenost jako z Boží ruky... jako něco, co jim Bůh vyměřil, protože je miluje, protože touto zkušeností něco zamýšlel, pak je mi úzko.

Další tvrzení bude znít rovněž velmi neobvykle, zvláště od někoho, jako jsem já. Mám za to, že bys měl zvážít, zda se nevrátit k organizovanému křesťanství. Jestliže se s tím, čím jsi prošel, nedokážeš vypořádat ještě to neznamená, že musíš sedět venku na poušti, dokud Tvé kosti nezbělejí v písku. Můžeš aspoň jít na nedělní dopolední shromáždění do nějaké církve a poslechnout si poselství víry, útěchy a povzbuzení. Nemůžeš-li se uzdravit zcela, nemyslím si, že Ti prospěje, když tu budeš pořád vysedával a foukat si rány.

Je třeba říci, že v křesťanství, které se vyznačuje pevnou strukturou, jsou i dobré věci. Někdy tu najdeš potěšení a útěchu. Jestliže se nemůžeš ze své devastace zcela vymanit, doporučuji Ti, abys uvažoval o návratu do některého denominačního hnutí, kde se Ti může dostat určité pomoci a útěchy, byť jakkoli slabé.

Rád bych zopakoval: Nepobíhej už s těmi lidmi, kteří odešli z hnutí, ve kterém jste byli. Když mluví s křesťany, kteří odešli z těchto hnutí, připadá mi, že to je, jakoby se jim zastavil čas – v jejich životě není nic nového, nic zdravého a jejich přátely jsou jen bývalí členové tohoto hnutí. To není zdravé, s tím by se mělo přestat.

A dále Kene, musíš začít věřit. Musíš uvěřit, že existují upřímní a čestní pracovníci. Musíš uvěřit, že existují hnutí zrozená z Boha. Musíš uvěřit, že na této zemi existují hnutí – buď již nyní, nebo se ještě mají zrodit-, která jsou lepším dílem než to, ve kterém jsi byl Ty. Musíš znovu nalézt důvěru v křesťany a křesťanské pracovníky.

Nějak se to v Tobě musí zlomit Kene. Je-li to nutné, jdi do postu. Je-li to nutné, odděl si každý den hodinu k modlitbě a vybojuj si to před trůnem Božím. Řekni Bohu, že chceš být osvobozen a že už nechceš žít svou mysl vzpomínkami na minulost. Padni na kolena, tváří k zemi a řekni Pánu, že opravdu chceš být vysvobozen, opravdu uzdraven. Nepusť ho, dokud Tě cele neobnoví – Tvé srdce i Tvé myšlení.

Usiluj o setkání s Bohem. Potřebuješ zázrak – pros o něj! O okamžik vysvobození ze vzpomínek.

A především, Kene, věř, že tyto roky do Tvého života poslal milující Bůh... že tím sledoval určitý cíl. Kladný cíl, který ho oslaví a jeho církev požehná. Řekni mu, že to chceš vidět takto. Přijmi tento pohled, protože tento pohled je ten jediný správný pohled na tato léta. Zmařená? Vůbec ne. Přišla od Boha. Toho se drž – a jednoho dne mu budeš za ta léta děkovat.

Gene

Usouzen nadvládou nadmíru autoritativní skupiny, stížen mnoha ranami, stojí mladý Ken tváří v tvář mnohým otázkám. Co Ken prožívá, je příznačné pro mnohé, kteří v posledních deseti letech utrpěli četná zranění v různých křesťanských hnutích.

V Listech devastovanému křesťanovi odhaluje autor různé praktiky, které uplatňují křesťanské skupiny, jež od svých členů vyžadují extrémní podřízenost a pasivitu.

Závěrečné kapitoly obsahují upřímné praktické rady těm, kteří takovéto skupiny opustili, a nyní stojí před nesnadným úkolem jak se vyrovnat s hořkostí a zlobou a jak obnovit svou víru.

Gene Edwards, dlouholetý pastýř a evangelista, je oblíbeným vypravěčem a autorem jedenácti knih. Cestoval po celém světě a vyučoval o křesťanském životě. Se svou ženou Helenou žije v Auburne v Maine ve Spojených státech.